

mini tuleb seda harva ette — peaausjalikult naiste meheleminekul apostl.-õigeusulistele.

Tartu linna läheduse tagajärjel on elanikkude vool linna tähelepanndav olnud; viimseil aastakümneil on kihelkonna elanikkude arv selle läbi koguni kahanenud. 1897. a. rahvalugemise ajal moodustas Nõost pärit olevate Tartu elanikkude hulk 18.7% tolleaegsest kihelkonna elanikkude üldarvust (keskmine arv kõigi Tartumaa kihelkonnade kohta oli 10.3%).

Suurem talude ostmise hoo-aeg algab läinud aasta 70-ndate aastatega. Enne seda on ostmisjuhtumused enam üksikud. Esimene taluost oli Unipihas 1850. a., siis osteti Meeril 1859. a. 2 talu. Järgnevate ostude kohta annab pildi allolev tabel.

Mõisad \ Ostmis-aastad	1861-1870	1871-1880	1881-1890	1891-1900	1901-1910	1911-1915
Aru	3	21	4	3	4	4
Keeri	1	2	—	5	—	—
Luke	—	3	—	36	—	—
Meeri	3	—	—	25	3	—
Pangodi	—	3	21	6	2	4
Tähtvere	—	—	61	—	10	6
Unipiha	1	1	—	2	24	1
Vana-Nõo	—	1	12	3	2	3
Vastse-Nõo	13	8	—	—	—	1

Enamalt jaolt osteti krediitkassa abil. Ostjate seas oli ka niinim. mulke.

Nõo on üks neist väheseist kihelkonnist, kus juba mineval aastajal eestlased mõisaid omandasid; nii Jaan Kupnitz Vastse-Nõo ja Hans Wühner Keeri mõisa.

Hilisemaist ärkamisaegseist tegelasist on mitmed Nõos asunud. Peale Hans Wühneri olgu nimetatud Märt Mitt, pikemat aega mõisa-valitseja Vastse-Nõos, ja Martin Johanson, Luke mõisa rentnik, üks Eesti Kirjameeste Seltsi esimesist liikmeist ja Aleksandri kooli tegelasist. Kihelkonnakooli õpetajana oli Nõos tegev 1883.—1900. a. helilooja A. Sprenk-Läte. 1884. aastast kuni surmani (1923) oli Nõos kirikuõpetajaks M. Lipp.

Viimaste sõdade ajal kandis Nõo raskusi oma geograafilise seisukoha tõttu, — asub Tartu-Valga raudtee ning maantee ääres ja Tartu linna läheduses. Saksa ja eriti Vene vägede läbi kannatasid tee-äärsed külad ja talud. Vabadussõja ajal valitses Nõos lühemat aega ka enamlaste võim. Enamlased lahkusid Nõost eesti